

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invola

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Semnul biruinții

(+). Săptămâna Patimilor e săptămâna reculegerii creștine; răstimpul adâncirii în nemărginirea pătimirilor dumnezeescului Fiul omului, cu gândul de a le prinde tâlcul și a le urma indicațiile. — Ca unii ce se închină cu credință Victimei Calvarului și Crucii izbăvitoare, să trecem și noi pușintel, cu închipuirea, în preajma Celui ce urcă spre Golgota.

1. Umerii Mântuitorului sunt o rană. Dar pentru aceea El nu pregeală să-și ia și să-și poarte Crucea. — Purcede și tu la fel. Nu incrimina, nu te plânge și nu căuta să scapi cu orice preț de crucea ta. Căci printr'asta nu faci altceva decât ceea ce a făcut tâlharul din stânga: vei suferi fără merit și ușurare aici, și fără mângâiere dincolo. Ruga unui mare sfânt în fața durerilor de tot felul a fost aceasta: *Amplius!* (Mai mult, Doamne!). Deviza sf. Tereza Spaniola cine n'o cunoaște: *Aut pati, aut mori!* (Ori suferințe, ori moarte!). Și graiul acesta nu-i prea greu de înțeles pentru oamenii spiritului: Nici o cruce n'o porți singur, la toate harul de sus viindu-ți într'ajutor. Asta în măsura în care trăiești din Hristos.

2. Apăsat de povara lemnului ocării, Răscumpărătorul cade în drum spre muntele Căpăținei. Greutatea fărădelegilor omenirii a fost ceva strivitor pentru Mielul lui Dumnezeu. — Păcatul peste tot e o povară cumplită. Și cine nu vrea să se prăbușească sub apăsarea lui năpraznică, negreșit trebuie să-și ușureze conștiința de el. Ceeace pentru noi cei deja răscumparați, și acum, în lumea harului, nici nu e ceva deosebit de greu. *Beicht macht leicht. Spovedania dă aripă.* Să ne folosim în primul rând noi preoții de acest mijloc, și apoi să facem și altora parte de acelaș noroc: ce dumnezească inspirație și îndălțătoare, fericitoare lucrare!

3. Sus pe Golgota. Căldii îi iau lui Isus crucea din spate. — Toate au un sfârșit în lumea aceasta. Chiar și durerea cea mai sfâșietoare. Care, dacă a fost suportată din iubire față de Dumnezeu și în spiritul poenitentiae, ne va umplea inima de mângâiere negrădită deja în pragul veșniciei. Și ce scurtă ne va părea, odată ajunși la limanul mântuirii! Intuiția Sf. Pavel rămâne veșnic sfântă și vrednică să fie mereu meditată, mai ales în ceasuri de întunec și în clipe de încercare: *„Necazul nostru de acum curând trecător și ușor (este; dar cu toate acestea) veșnică și peste măsură mare slavă lucrează întru noi”.* În schimb, dacă le privește omul sub specie aeternitatis, ce repede sburătoare sunt toate plăcerile păcătoase și ce perspective de neschimbătoare tragedie lasă să întrezărim amenințându-ne, așa zicând, din nemijlocită apropiere!

4. Sângerând dela creștet și până'n tâlpi, dar mai ales din spărturile mâinilor străpunse de piroane, plecându-și capul, și a dat sufletul. — Așa își încheie viața pământească Păstorul Păstorilor. De ce? Pentru că și-a iubit făptura sa, omul, și a vrut să-i faed și suprema dovadă a iubirii decât care alta mai mare nime nu poate să aibă: și-a pus viața pentru cel pe care l-a iubit până în sfârșit. Care ești tu; el; ea; noi toți. Și oari, cu toții, ne-am abătut dela căile indicate de El, și împreună netrebnici ne-am făcut. Cât de adânc înțeles are ruga sf. Augustin către Mântuitorul: *Noverim me, noverim te; ut amem te et oderim me!*

Cunoașterea aceasta a lui Hristos celui răstignit trezească și în noi dragoste de El până la oel mai desăvârșit dispreț de noi înșine. Pentru că acesta-i semnul în care au biruit și vor birui toți cășimari sevor chema întru împărăția lui Dumnezeu.

Atențiune la universități

Procese răsunătoare și revelatoare — Atmosfera spirituală a școlilor înalte — Inoie indispensabilă

(=). Două procese senzaționale sunt la ordinea zilei. „Opinia publică”, reprezentată prin ceata reporterilor în veșnică goană după „material”, le urmărește cu patimă bolnavă. Vrea să știe tot și nu-i sătulă nici odată. Ar dori, din zi în zi, detalii tot mai scabroase, intități mai bicluitoare de nervi. Teribila fascinație a putregalului își desfășoară, cu aceste prilejuri, toată strălucirea. Fenomen prea puțin liniștit pentru doctorul care îngrijește organismul social. E o stare de febră cât se poate de periculoasă.

Totuși, în aceste două cazuri, interesul general ar putea avea și o justificare de natură contrară. Ar putea fi un semn de bine. Dacă, anume, toate valurile de cerneală revărsate fără cruțare peste atâtea vagoane de hârtie s'ar îndrepta și s'ar canaliza spre un anumit punct central, singurul care merită cu adevărat să producă senzație și să facă din două fapte diverse obiect de îngrijorare generală. Iată care: amândouă cazurile sunt în strânsă legătură cu universitățile noastre. Sunt revelatoare a spiritului ce stăpânește viața lor internă. Ferești deschise, prin care se vede atmosfera morală a celor mai înalte școli ale țării.

El bine, tabloul care ni-se înfățișează cu atâtea bogășii de pitoresc este deadreptul îngrozitor. Om cu oarecare conștiință și cu simț de răspundere pentru viitorul neamului nu poate să nu se cutremure în fața lui. Este aproape de necrezut ceea ce se face în numele „libertății științei” și la adăpostul celebrei „autonomii universitare”. Pur și simplu, ni-se corupe tineretul. Și sub raport moral și sub raport național.

Procesul dela Iași arată, că ideea de patriotism și iubirea de neam nu sunt în mare cinste printre „savanții” cari modelează creierul și inima generației de mâine. A fi bolșevic, ateu, dușman al bisericii, membru conducător în asociațiile celor fără Dumnezeu, cântăreț al internaționalei etc. este un lucru perfect onorabil, științific și progresist. Așa gândesc până și preoți, profesori de teologie ortodoxă; unii, firește, numai cu rezerva ca să fie luat la jintă catolicismul, nu ortodoxia. — Aci, lângă noi, în capitala Ardealului cu tradiții de moralitate aspră, dătătoare de speranțe pentru inoirea sufletească a neamului întreg, pe pământul străjuit atâtea veacuri de umbra crucii, aici începe a se pierde noțiunea turpidității morale însăși. Viața destrăbălată, promiscuitatea dintre profesori și studenți, stricarea sanctuarului familiar, nu mai prezintă nici o importanță față de iuscuința searbădă de-a compila din trei cărți suportabile o broșură arogantă și nefolositoare.

Singur mecanismul rece al rațiunii e socotit drept valoare de către elita profesorilor noștri. De către plămăditorii viitorului nostru.

Fiindcă, oricum, universitățile nu-s o școală primară oarecare din Brusturi sau din Coclauri. Ele sunt centre de iradialțiune spirituală pentru neamul întreg. Procurorul dela Cluj a găsit accente viguroase și îndurerate pentru a sublinia acest lucru. A scos în evidență teribila primejdie ce păste întreg corpul social, în care se revărsă otrava acestei imoralități sau amoraliții ridicată la rang de doctrină. Urmarea sigură și fatală nu poate fi decât una: infecția, cangrenarea organismului întreg, cu sfârșitul ei fatal.

În fața acestor perspective întunecate, tăcerea ar fi complicitate vinovată. Avem datorie creștinească și patriotică de-a vorbi. Trebuie să ne ridicăm cu toții, cu energie, împotriva acestei anarhii universitare, — Suntem, hotărât, pentru libertatea științelor; avem convingerea evanghelică despre adevărul care mântuiește. Dar adevărul zidește și înalță. Nu există libertate în rău. Spiritul diabolic al distrugerii nu poate avea drept de cetățenie într'un stat creștin. În școli susținute cu sudoare românească nimeni n'are voie să facă apostolia internaționalismului distructiv și sterp. — Suntem intelectualiști și respectăm drepturile rațiunii. Dar „adevărul” care distruge morala este dela Cel rău și nu poate fi dat hrană sufletească fiilor noștri. — În consecință, cerem să se facă rânduială în universități. Apreciem la justa ei valoare „autonomia” moștenită din evul mediu, nu putem admite însă ca ea să se transforme în cancer, care să descompună organismul întreg. De aceea statul trebuie să intervină. Trebuie aier proaspăt în școlile înalte. Respectul legilor, cinstită morală și frica de Dumnezeu trebuie să intre și în marile ateliere în cari se fabrică spiritualitatea stăpânitoare a națiunii. Cele două procese dela ordinea zilei arată că e timpul suprem să se purceadă la operație radicală. Cangrena este periculoasă în cea mai mare măsură.

Trebuie să reacționeze în acest sens și societatea. Să mediteze, din nou, asupra situației și Bisericii. — Studenții înșiși vin și cer preoți-conducători sufletești, devotași pe deantregul acestei misiuni. Cer căminuri creștinești, în cari să stăpânească spiritul copilăriei lor religioase, crescut și fortificat pe măsura înalțării lor în științele profane. Trebuie auzită această chemare a celor ce se sbat în atmosfera năbușitoare a necredinței oficiale. Și să li-se vină în ajutor fără zăbavă!

Misiuni populare. Completăm reportajele noastre din numerele trecute cu altele noul. Cari, iarăși, suntem siguri, nu sunt ultimele Păresemile anului acestuia.

În arhidieceză s'au ținut sfinte misiuni populare în zilele de 28—30 Martie c. în *Ceuașul de Câmpie și Dumbrăveni*, preoți misionari fiind în numitele localități p. r. *Iuliu Malor*, dir. Școlii comerciale superioare de comerț din Blaj, și p. r. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de religie în Blaj. De SS. Taine în *Ceuaș* s'au aproplat 606 persoane, iar în *Dumbrăveni* 570 credincioși. La ascultarea mărturiilor, pe lângă preoții misionari și păstorii sufletești din loc, au dat ajutor și frații în Domnul din parohiile vecine.

Tot așa s'a purces și la *Gherța Mare* (eparhia de nord) unde s'au mărturisit și cuminecat cu prilejul sf. misiuni conduse de p. r. *L. Vidă*, canonic de Balamare, 723 de bărbați și femei, și în *Mintiu* (eparhia Clujului), unde s'au ostenit cu vestirea cuvântului părinții protopopi *Ion Petrinjel*, *Ioan Bușția* și *Vasile Lazar*, spre nespusa mângăiere îndeosebi a celor 570 de suflete împărțite cu SS. Taine. — Și fără îndoială și a păstorului lor sufletec p. r. *O. Bulbuc*, ca și a celorlalți frați preoți de enorie cari s'au îngrijit ca turmele lor credincioase să aibă parte de asemenea binecuvântate primeniri duhovnicești.

Pentru recăstigare a celor pierduți. Erezile, precum știm, au cășunat Bisericii Domnului pierderi imense în suflete. Și sunt cu sutele milioanele celor pierduți pentru adevărul credinței creștine neîmpușinate. Aceștia însă trebuie readuși la calea cea bună cu mijloacele unei apostolii acomodată vremii și împrejurărilor.

Problema aceasta a soluționat-o într'un chip propriu și original, asociația religioasă „Messengers of the Faith” (*Solii Credinței*) înființată în 1914, la *Londra*. Inceputurile le-a făcut într'un grajd din „Westend” (cel mai elegant cartier al metropolei engleze), între lipsuri și cu greutate de tot felul, chiar și din

partea coreligionarilor catolici. Membrele acestui cîn mirenesc formează o comunitate liberă. Depun voturi numai pe câte un an. Se îmbracă foarte modest: haine simple mirenești de culoare vineție; cingătoare de piele și pălărie neagră. Întru cât asociația nu poate susține întreținerea, se îngrijesc singure și de ale hranei. Principala lor preocupare este convertirea necatolicilor și instruirea acelor. Mai ales unde clerului îi e cu neputință aceasta. Țin conferințe și angajază discuții în piețele publice; fac pe catihetele laice în școlile obștești; țin „misiuni mirenești” la sate; se îngrijesc de Surorile anglicane ce ar trece la catolicism și poartă grije și Surorilor catolice cari, fiind deslegate de juruințele călugărești, ar părăsi mănăstirea. Până acum, după cum scrie „The Univers” (27 I 36) ar fi adus, cu această nouă metodă apostolică, mai bine de 2000 suflete în sânul Bisericii celei adevărate.

Pilda londoneză e imitată și pe alte meleaguri decât cele engleze. Așa în Spania au luat ființă 3 atari comunități de Surori; în Germania 14; în Austria 2; în Franța 8; în Cehoslovacia 2; în Belgia și Olanda câte 6, etc. — Secerișul e mult. Și orice secerători de bine sunt bineveniți în holda sufletelor.

Preotul și politica

Tema din titlu e de mare importanță și de mare actualitate. N'am descoperit-o eu acum și nici nu vreau să-l dau deslegarea. Principial, de altfel, ea este soluționată. Raporturile preotului cu valorile vremelnice se propun limpede în manualele de teologie. Aplicarea lor însă, în vârtejul vieții practice, este cât se poate de grea. Numai acest lucru vreau să-l illustrez și reieșe ce urmează. Ele vor justifica apelul, ce-l adresez celor competenți, să ne vie în ajutor cu îndrumări precise.

Plecăm dela întâmplări concrete și cunoscute. — Suntem slavă, Domnului, depărțitor de alegerile parțiale din jud. Mehedinți și Hunedoara. Știm cu toții ce propagandă înversunată a avut loc cu aceste prilejuri și cum

s'a dat într'adevăr lupta pe vleață și moarte între oamenii diferitelor partide. Câte prieteni intime s'au prefăcut în dușmăni, fără să mai vorbesc de victimele căzute în Mehedinți. Căci cei din Hunedoara s'au gândit mai bine: „Căci să ne omorim unii pe alții, ca alții să tragă folosul”.

Câte energii s'au consumat apoi cu aceste alegeri. Ca să nu mai vorbesc de cheltuielile cari se fac cu atari ocazii, pentru manifeste, becuri, onorarii etc. pentru a obține voturi. Cât bine s'ar aduce bisericii, dacă nu numai din partea preoților ci și dintr'a laicilor cari se ocupă cu propagandele, zic, dacă s'ar aduce aceste jertfe în interesul bisericii. Unde mai pui — după cele spuse de ziar — că s'au aflat preoți și învățători, cari s'au folosit și de pietrii, cu cari au atăcat pe adversari. După o astfel de „activitate”, dacă în loc de a propovădui dragostea, propagă ură și răzbunare, nu e mirare, dacă se va ajunge la constatarea făcută de *Dl Pamfil Șelcaru* în articolul „De pe frontul Mehedințului” că oamenii nu mai cercetează biserica, ci urmează la sectari, ca apoi să se ajungă la ruina bisericii și a școlii.

Nu negăm prin aceasta dreptul și datorita cetățenilor de-a se interesa de treburile publice. Subliniem însă exagerările, duse până la sălbătăcie, la cari am ajuns. Se cheltuește în politică chiar prea multă energie și se fac în numele ei prea multe rele. Și dacă preoții înșiși se amestecă în aceste vânturi întunecoase, este aproape cu neputință să rămână teferi și nevătămați.

Vorbim, firește, în general și nu facem aluzii personale. Mai mult: suntem veseli că putem pilda cu pășaniiile altora. Fiindcă, în cazurile pomenite, nu e vorba de preoți de-a noastră, ci de ai bisericii surori. În general însă nici noi nu suntem cu totul invulnerabili în privința aceasta. Câte cazuri nu cunoaștem cu preoți prea cuprinși de patima politicii, cari au făcut prealuni asupra credincioșilor proprii pentru a vota cu cutare candidat. Acesta însă nereușind, cu ce obraz va mai sta preotul în

□ □ Foiața „Unirii” □ □

„Lourdes și Maglavit”

Carte de savantlăcărie raționalistă aplaudată de teologia ortodoxă

Presa bisericească ortodoxă este încântată foarte de cărțuța „*Lourdes și Maglavit*” publicată nu de mult de către d. prof. *Dr. G. Marinescu*. Sunt cuprinse în ea patru conferințe ale autorului, care vrea să studieze „la lumina psihologiei și a moralei” fenomenele extraordinare legate de cele două localități din titlu. — „E o plăcere să citești această lucrare obiectivă și competentă, din care vezi seriozitatea cu care cercetează învățatul o problemă atât de pasionantă”, ne asigură „*Renașterea*” dlui *Matel* (22. 3. 36); în plin acord cu celelalte surate, dela „*Telegraf*” până la „*Revista teologică*”. Este numai firesc, prin urmare, că „recomandă cartea preoților” ortodoxe. Ni-se face însă și nouă o invitație specială: „Unii în deosebi, cari vorbesc cu dispreț și ură de Maglavit, ar trebui să ia aminte la această carte”.

Noi nu vorbim de Maglavit nici cu ură, nici cu dispreț. Ci ne avem și noi părerea noastră despre lucrurile petrecute acolo. Oricum le-am examinat, n'am reușit să găsim în ele elementul suprafiresc cărui să i-ne închinăm. — Am luat deci cu explicabilă curiozitate cartea dlui prof. *Marinescu*. Primirea entuziastă ce i-s'a făcut de către teologia ro-

mânească ortodoxă era doar cheazășie, că marele savant a reușit să facă dovada științifică despre supranaturalitatea fenomenelor dela Maglavit și astfel ne va ajuta și pe noi să ieșim din ceata „necredincioșilor” spre a Jubila împreună cu d. *Matel* și cu preacuvioșii „telegrafisti”.

Deschidem și citim. Întâia conferință începe așa:

„În fața fenomenelor prodigioase, cum sunt: răsăritul și apusul soarelui, erupția vulcanilor, fulgerul și trăsnetul, vijeliile, înălțimea urlașă a munților, întinderea nemărginită a mării, omul ca și Oedip caută să deslege aceste taine ale naturii. Natura însă nu vrea, decât cu greutate, să-și dea pe față secretele ei. De aceea omul creează forțe supranaturale și zeli din cer”) cari animă elementele naturii. Existența unor ființe care conduc natura, pe care au creat-o și care li-se supune, devine o nevoie imperioasă. — Numai studiind ființa omenească, în evoluția ei, ne vom putea da seamă de înțelesul miracolelor săvârșite în templele antice, ale diverselor popoare, precum și mai de curând la Lourdes, în Franța, și la Maglavit în Oltenia noastră”. Autorul a aproplat aceste două localități, depărtate, pentru „afinitatea” lucrurilor petrecute în ele. „Eroii acestei drame, o copilă de 14 ani, franceză catolică, și un bărbat tânăr, oltean ortodox... în virtutea constituției lor speciale și a inconștientului dinamic, au provocat o miș-

care afectivă, de ordin mistic religios, cum de mult timp istoria n'a avut să înregistreze”. (pg. 9—10).

Mai limpede nici că se poate vorbi Dumnezeu nu există. Nici nu se poate, deci, arăta. Oamenii, în prostia lor, își fac zei, religie, miracole. Lucrează, la această fabricare de supranatural, inconștientul dinamic al unor oameni cari „sunt în sufletul lor pulsația unor forțe deosebite”. — Suntem perfect lămurii. Putem însă și continua. Părerea de mai sus a savantului e întoarsă pe toate fețele, repetată pe toate paginile cărții.

„Fenomenul mistic” dela Maglavit este „reacția unui suflet drept, primitiv, dar cinstit, care a cunoscut în armată relele tratamente, în satul său natal disprețul, dacă nu batjocura, în repetate rânduri, căci i-s'au furat oi din turmă... Toți acești factori și alții cari nu-i cunosc dar pe care îi bănuiesc, s'at strâns, undeva, în acel labirint de activitate psihică, pe care îl numim subconștient sau inconștient, după împrejurări, și s'au tradus prin misticismul religios care i-a dat vedenia „Moșului” (p. 46—47).

Deci: toată vedenia lui *Petrache Lupu* o plăsmuire a subconștientului lui, Țesut din lăna oilor ce i-s'au furat din turmă!

Dar „vindecările miraculoase” cari se fac în număr atât de mare, la Lourdes și la Maglavit? Ce-i cu ele? — Nu-i mare treabă. Sunt simple efecte ale „credinței”, ale sugestiunii mediului, ale autosugestiei. La Maglavit ca și la Lourdes se pot ușura suferințele

*) Sublinierile sunt ale noastre. — N. Red.

fața credincioșilor proprii, despre cari știe că n'au votat la dorința sa. Iar aceștia, la rândul lor, presupunând că preotul va ține cont de neascultarea lor, e de prevăzut ce vor face: nu vor mai cerceta biserica.

Toate acestea sunt urmări ale politicii. La cele spuse poate-mi va riposta cineva, că uneori interesele bisericii sunt de atare, încât preotul e constrâns a face cutare politică. Cazuri de acestea sunt, nu e vorbă. Dar sunt puține. Și preotul în atari cazuri e totdeauna într'o situație din cale afară penibilă, căci în ori care parte ar inclina, dacă nu înțeleg acest lucru toți credincioșii, nu va face alta decât să-l divizeze și dânsul să stea în frunte numai a unei părți, făcându-și dușmanii siguri pe cel din cealaltă tabără. Să mai adaogăm și împrejurarea, că în astfel de ocazii se cam fac promisiuni cari nu se realizează totdeauna. Ce va face preotul atunci? Și chiar dacă reușește să facă multe lucruri bune, poate conta pe recunoștința statornică a oamenilor? Nici decât. Cazul prefectului de Hunedoara care, fără discuție, a făcut mult bine comunelor, și totuși a căzut în alegeri, este edificator în această privință. Adeca nici când faci bine, nu-i bine; dar apoi când nu reușești să faci nimic!

După acestea, nu numai eu, dară și alții cari fac politică, se vor fi întrebând, care trebuie să fie atitudinea preotului? Căci astăzi dacă vreal să obții ceva pentru biserică, numai așa poți dacă ești omul guvernului; fiindându-se de aceasta și unele întreprinderi. Ei, dară guvernele se schimbă! Dacă te înscrii în partid și faci politică, ești privit cu ochi răi din partea celorlalți, auzind pe tren și în toate locurile, că preotul să-și vadă de biserică. Așa că astăzi preotul e într'o situație critică. Sub era maghiară nu era această situație, căci atunci toți aveam același vis, de a fi toți românii într'o țară.

În urma acestor stări concrete, nu mai văd altă ieșire din impas, decât să rugăm Venerata Superioritate să binevolască a ne da, celor din cura animarum, îndrumări precise și

lămurite. Trebuie să recunoaștem, că nu ne mai putem feriți cu propria noastră înțelepciune. Cercăm noi, cât putem, să lucrăm cu toată „prudența pastorală”, dar nu prea leșim la cale cu ea. Vrem să fim, după Scriptură, înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii, dar ne poticnim. Nu știm, dacă n'ar fi mai bine să nu mai facem politică din capul locului?

Pr. P. Berinde

Practici interzise. S'a decis, în sfârșit, printr'un consiliu de miniștri, să se interzică reprezentațiile, spectacolele, demonstrațiile, ședințele etc. în legătură cu magia sau științele oculte. Sub cari prevederi cad: sugestia, hipnotismul, metapsihismul, telepatia, fikiranismul, chiromancia, (ghicitul în palmă) psihografia, vrăjitoria, prezicerea viitorului, și altele ca acestea.

A fost interzisă, deasemenea, reprezentarea filmelor cinematografice în care se desfășoară acțiuni din domeniul magiei, ocultismului, fie din domeniul științifico-metapsihic, fie din domeniul fantaziei bolnăvicioase.

După același jurnal al consiliului de miniștri, persoanele necalificate și, deci, incompetente, nu vor mai putea tipări și pune în vânzare nici publicațiuni (reviste, broșuri etc.) relativ la practicile interzise prin decizia de mai sus. — Ceeace ar însemna că s'ar fi pus serios securea la rădăcina unui rău fatal din atâtea și atâtea motive.

Nu mai de s'ar ținea seamă de dispozițiile și opreliștele jurnalului consiliului de miniștri publicat în „Monitorul Oficial” dela sfârșitul lui Martie din anul în curs!

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele numiri în clerul eparhial: pâr. Vasile Iordan, parohul Asuajului de jos a fost numit în aceeași calitate la Tâmaia; pâr. Alexandru Chindriș, nouhirotot-

Probabil, din simplul motiv, că noi credem în Lourdes. Dacă renunțăm noi la Lourdes, renunță și dânsii la Maglavit. (Primind teoriile dlui Marinescu, i-au și desființat. Așa că adevăratul dușman al Maglavitului este d. Marinescu și teologii ortodocși cari îl primesc teoriile raționaliste!). — Dar, vezi, asta nu prea e un argument convingător. În astfel de chestiuni nu merge pe târgulă. Vedenia și minunile dela Maglavit sunt independente de cele dela Lourdes. Trebuie să-și probeze adevărată în chip cu totul independent. Precum la Lourdes nu se caută nici un fel de legătură cu vedenii și miracole de alturea, ci se cercetetează lucrurile în sine.

Noi așa facem. Examinăm fenomenele dela Lourdes, deoparte, pe cele dela Maglavit de altă parte. Cu aceeași critică și cu aceeași criterii teologice. Unele rezistă acestui examen critic, altele nu. De aceea pe unele le primim, pe altele nu. — Recunoaștem însă că, plecând dela teza dlui Marinescu despre zeii făcuți de oameni, trebuie neapărat să le punem pe amândouă în aceeași căciulă. D. Marinescu e consecvent. Primind explicațiile dlui Marinescu, teologii ortodocși îl primesc și premisele. Astfel și ei, în bună logică, fac o singură ciorbă din Lourdes și Maglavit. Dar numai astfel: în oala raționalismului, a necredinșii.

Din tot ce s'a petrecut până acum cu Maglavitul, acesta este fenomenul cel mai trist: jublarea cu care teologia ortodoxă a primit teoriile raționaliste ale dlui Dr. G. Marinescu!

A. Clugudeanu

nit, a fost numit adm. parohial la Ferești, iar pâr. Vasile Pop dela Bădăcin (eparhia Orășii) a fost primit în clerul diecezei Maramureșului.

Conferințe religioase. După informațiile ce avem, în *Mediașul* pâr. I. Rinea în Paresimile actuale s'au ținut conferințe religioase în trei rânduri. În Dumineca primă din Post a conferențiat pâr. Dumitru Neda, redactorul nostru; într'a treia pâr. Gh. Dănilă, canonic mitropolit; iar într'a patra d. Gh. Veliciu, profesor la liceul de băieți Blaj. — *Dicosănmărtinul* pâr. E. Tatar a făcut același lucru în Dumineca a cincia din Paresimi pâr. Liviu Chinesu, prof. de religie în Blaj. — Tot atunci, în cadrele Agru-lui, (ca și la Mediaș), a săvârșit aceeași muncă de conferențiar, la *Zlatna* pâr. Iosif Bogdan, pâr. Dumitru Neda, dela Academia Teologică din Blaj. — De notat că în toate trei centrele și totdeauna asistența a fost impresionant de numeroasă.

Pentruca toți să fie una... Englezii catolici fac tot posibilul să limpezească și pentru ai lor însemnătatea bisericilor răsăritene din punctul de vedere al bisericii catolice. În acest scop au început scoaterea unui organ de publicitate: „Eastern Churches Quarterly”, care va apărea tot la patru luni. Este editat de mănăstirea dominicană din Ramsgate. Numărul prim, după cum cetim în „Schönere Zukunft” (16. II. 36) conține, între altele, și mărturisirea unui fost anglican care se ocupase, din încredințarea și în interesul bisericii sale, cu bisericile răsăritene. Rezultatul acestei ocupații a fost convertirea sa la catholicism, în urma convingerii că, mai curând ori mai târziu, trebuie să se ajungă la unirea bisericilor sub autoritatea Papei.

Locale. Dumineca viitoare, de luminata zi a Învierii, va predica în catedrală pâr. Dr. Victor Macaveiu, vicarul capitular; a doua zi de Paști va predica pâr. Ioan Moldovan, canonic mitropolitan, iar a treia zi de Paști pâr. Iosif Bucur, dela Administrația centrală capitulară.

— La toate școlile secundare de băieți s'au ținut *exerciții spirituale* în vederea pregătirii pentru primirea Sf. Taine de praznicul Învierii apropiate. Apostolia preoților exercitanți au săvârșit-o: pâr. Liviu Chinesu (liceu, cursul superior); școala comercială și cea de arte și meserii); P. Axente, asumpționist (liceu, cursul inferior); pâr. Dr. Gavril Pop (școala normală).

— Preoțimea tractuală s'a întrunit în *sinod protopopesesc* aici la Blaj, Marția trecută. După slujba dumnezeiască dela biserică parohială, și după predica ocazională rostită de pâr. Dumitru Neda, și mărturisirea fraților în Domnul, s'a ținut sinodul propriu zis, la care au conferențiat pâr. M. Sârbu din Spătac și M. Cristea din Cergăul Mic. Cu acest prilej s'a votat și o moțiune de protest împotriva mistificărilor ziarului bucureștean „Universul”, privitor la anumite mișcări religioase de pe Târnave.

— Intregă săptămâna aceasta, seară de seară, catedrala noastră a fost tixită de lumea ce a luat parte la *exercițiile spirituale pentru mireni*, aranjate de Agrul local și Reuniunea femeilor. Osteneala vestirii cuvântului la aceste deprinderi sufletești i-a revenit în întregime pâr. Ioan Moldovan, canonic mitropolitan.

Festival agrist la Moclar. Sub devotata presidenție a d. Alex. Văcărescu, „Cercul agrist din Holod și împrejurimi” și-a ținut, în 22 Martie c., a treia ședință sărbătorească din acest an, la *Moclar*, (jud. Bihor). În cadru de cântări, declamări, producții teatrale și dansuri naționale executate de elevi și eleve dela școlile primare de sub conducerea d. Florica Butca și d. Vasile Fășie — ambii ortodocși, dar foarte loiali — s'au rostit mai multe cuvântări de românească și creștinească învățătură. În afară de d. președ. Alex. Văcărescu au mai vorbit d. Ion Titton, Inv. dir. din Dumbrăvița Mică; dna Maria

și chiar vindeca boale pe care chiar medicii competenți nu le pot influența, pentru că amblanța care există acolo nu o poate realiza în cabinetul lor. Dar cu aceeași sinceritate afirm că un medic priceput poate vindeca ușor boale unde Maglavitul este inoperant”. (87). Aceasta fiindcă „nu putem înfrânge legile naturii, sau dacă le învingem o facem numai supunându-ne lor”. (88).

Nu mai continuăm. Ar fi de prisos. D. Marinescu este un perfect raționalist. Este deci explicabil, că trage pe același calapod Lourdes și Maglavitul. Scoate în evidență unele asemănări de ordin extern, cu totul secundar; nu observă însă deosebirile esențiale cari există între ele. Nu putea face altfel. Și-ar fi compromis teoria. Și nu ne gândim să polemizăm cu D-sa pe această temă. E absolut inutil. Ar trebui să ne punem mai întâi de acord asupra temelului însuși a oricărei discuțiuni în această materie: problema lui Dumnezeu, a supranaturalului. Câtă vreme aceasta nu-i lămurită, tot restul e vorbărie goală și deșartă.

Cludat din cale afară, de neînțeles de-a dreptul, ne pare atitudinea presei și teologiei ortodoxe față de „teoriile” dlui Marinescu. Confracții aplaudă cu toată convingerea, cu toată puterea, explicațiile de cea mai curată esență raționalistă ale „savantului”. Semn că sunt de aceeași părere. Nu cred deci nici dânsii în caracterul suprafiresc al celor ce se petrec la Maglavit. De ce pretind dară să credem noi?

Muntean, Inv. în Vintiri; d. V. Fâșie, Inv. în Mociar și pâr. Eugen Pantea, preotul local. La slujba »Binecuvântării euharistice» răspunsurile le dă corul pâr. Ghergar, din Holod și cel al pâr. Munteanu din Vintiri. Cuvântul dela această slujbă l'a rostit pâr. Cornel Marian din Rogoz. Câteva arii religioase a cântat și corul țărănesc condus de harnicul sâtean E. Pantea. — Impresiile lăsate de această serbare culturală-religioasă vor rămânea neuitate. (av).

Operă caritativă pentru ajutorarea bisericilor sărace. Sunt și în Olandă, nu numai la noi, biserici cari fără mână de ajutor dela biserici-surori nu pot ajunge la creangă verde. Griji de natura aceasta l-au îndemnat pe episcopul de Roermond să se îndemne, printr'o scrisoare pastorală, pe păstorii săi să se înroleze într'o asociație de binefacere cu scopul de a crea fonduri pentru ajutorarea bisericilor sărace. »Intratele» acestor fonduri le vor forma daniile benevole, colectele făcute de membrii asociației și *colțășile impuse* parohiilor în stare mai înfloritoare. Au fost rugate, totodată, toate institutele catolice, mănăstirile și congregațiile, să facă danii în scopul amintit.

Semne de progres neîndoelnic.

În munca sa de asanare a răului moral pricinuit de furia necredinței, biserica franceză arată rezultate dintre cele mai îmbucurătoare. Scriitorul de renume *Fr. Mauriac*, într'un număr mai recent din »Nouvelles de Bretagne» remarcă, cu îndreptățită mândrie, faptele concludente: catolicismul prinde mereu teren în rândurile muncitorime și chiar și într'ale învățătorime, până acum elementul cel mai anticlerical al Franței. Totodată reliefează însă și împrejurarea că Franța de azi are un cler ideal. — Și asta explică totul.

† **Pr. Emilian Aldea**, fost paroh al Veneției de jos, a trecut la cele veșnice în 29 Martie c., în anul 54 al vieții și 31 al preoției sale cinștite. — Facă-i Domnul parte cu dreptul!

Telefonul „Unirii”

I. Sibiu. Cuvioșii „tegrafişti” găsesc uneori titlul cât se poate de potrivit pentru a-și stigmatiza faptele și metodele. Așa în numărul din 22 Martie, au un „fapt care se osândește dela sine”. Plecând dela născocirile unui oarecare Dragomir, care umblă lela prin țară colecționând basme și minciuni, precucernicii afirmă că mitropolia din Blaj a refuzat stejarul necesar pentru facerea unei troițe la mormântul celor 30 de soldați ortodocși omorâți într'un accident de tren la Valea-Lungă. Este, firește, o pură invenție acest refuz. Ucenicii lui Mangra știau acest lucru. Li-s'a spus doar adevărul. Mitropolia nu putea refuza, din simplul motiv că nu li-s'a cerut. În schimb banii pentru troiță au fost colectați la Blaj. I-au dat, cu dragă inimă, blestemații ăștia de uniști, cari nu fac atâția pași, câte „fapte necreștine și antinaționale” săvârșesc în fiecare zi lăsată de Dumnezeu. Fiindcă așa vrea fantazia „bolnavă a „Telegrafului”. — Cu adevărat, „faptă care se osândește dela sine”!

P. Reghin. În sfârșit, suntem în plăcuta situație de a vă da lămuriri autentice. Nu le aveam până acuma. Nici noi nu ne-am putut dumi deplina asupra tainelor dela Valea-Lungă. — Știam, din „Telegraful”, că-i gata cu „unația” pe valea Târnavelor. Cu surle și fanfare au început regiuni întregi a „rupe pecețile” și, ca puvoaiele primăverii, curgeau valurile de creștini catolici spre apele Cibinului pravoslavnic. Două lucruri rămăseseră pentru noi enigmatice în această năvalnică pornire foșană. Mai întâi, cu ochii liberi nu se vedeau „valurile”. Unde-or fi? Pe unde curg? Nu puteam afla. Ne intriga și altă împrejurare. Ce li-o fi căsunat așa deodată celor două Târnavă să se verse în Cibin? Nu arătau, până acum, nici un semn prevestitor. Aflasem că într'o bună zi a apărut, în mijlocul neamului „bărnăcut” din Valea-lungă un „misionar” s'bian, cu clopote, cu lei și cu barbă roșie. Aceste trei elemente să fi produs neliniștita vreață? Părea cu neputință. — Bun, cum e dela fire, „Telegraful” nu ne-a lăsat prea mult în această nedumerire. În numărul său din 29 Martie ne dă delectarea tainei. A găsit-o și el în „Universul”, unde a ticluit-o, cu mult pitoresc, Dragomirul hoinar între Nistru și Tisa. Asta-l așa un fel de alurist. Din nimica toată înfiripă adevărate „romane unitofobe”. Ceeace, firește, nu-l împledecă să vadă și lucruri ascunse și neadevărate. Dimpotrivă. El bine, în cazul acesta a nimerit adevărul. De aceea „Telegraful” jubilează, îl reproduce scrisul și ne trimite tanțos la explicațiile lui docte. Ce spune hoinarul „Universului”? Trecurile dela Valea-lungă, apoi din Ardeal și Iur, se datoresc — ghi-ciți cui? — lui Petrache Lupul și exact: „Moșului” dela Maglavit. Uite cum: „Preotul greco-catolic, Crăciuneanu, batjocorește, într'o după amlazi, pe ciobanul

făcător de minuni Petrache Lupu și Maglavitul. În aceeași noapte, pe la ora 12, casa parohială se prăbușește din temelii peste preot și familia acestuia. Era o casă parohială străveche, având ziduri de un metru grosime și dușumele de stejar masiv... O adevărată cetățuie”. — Întâmplare grozavă și minunată, într'adevăr. Cuprinde în sine mai multe minuni. Întâia: că nu-i adevărată. Dragomirul „tegrafist”, dacă a fost la Valea-lungă, a putut vedea cu ochii „cetățuia” stând și acum liniștită la locul ei. I-s'a surpat, ce-i drept, dușumeaua unei camere. Fără sgomot și fără nici un alt necaz. Firește, s'a surpat de bătrânețe. Nici Părintele nu l-a batjocorit pe Petrache, nici Petrache nu știa de casa din Valea-lungă. Cea mai mare minune este însă concluzia pe care o trag oamenii din această întâmplare: „S'a supărat Dumnezeu pe noi! — Drept e, fraților! — Să știți că Cel de sus nu mai ține cu uniștii... Eu, unul, trec din nou la legea veche”. Aici e adevărata minune: în această judecată a oamenilor. După mîntea normală, sănătoasă, trebuia să-și zică așa: Cetățuia parohială, cu zidurile ei de un metru, s'a prăbușit din temelii peste preot și peste familia lui. Și nici fir de păr de pe capul nici unui copil nu s'a clătit. Asta-i minunea. Că se dărâmă o casă, se mai întâmplă. Dar să scape familia teafără, din așa prăpăd, asta ar fi cu adevărat minune. — Minunat mai e și felul cum vorbesc oamenii la Valea-lungă. Dintr'odată își zic „uniști”, din gr.-catolici cum se știau până acuma; iar ortodoxiei li zic „legea veche”, pe când toată regiunea zice exact invers: „cel nou”. — Dar așa-i când se pornesc minunile. Nu le mai poți opri. — Apoi să mai zici că nu-s minunați „tegrafişti”? Cade casa pe tine!

A. București. După „Curentul” din 22. 3. 36, Sf. Sinod al ortodoxiei românești ar fi dat, în sfârșit, răspuns în chestiunea validității hirotoniilor anglicane. Era, de sigur, timpul. A studiat-o 14 ani. Răspunsul s'a trimis... la Constantinopol. Are cuprinsul următor: „Sf. Sinod și-a dat asentimentul pentru recunoașterea hirotoniilor anglicane, cu condiția ca biserica anglicană să recunoască ea mai întâi hirotonia ca taină, deoarece până acuma, în mod oficial, n'a făcut-o. În momentul în care Biserica oficială anglicană va consimți la această teză românească, recunoașterea din partea Bisericii ortodoxe a validității hirotoniilor va veni dela sine”. — Nu știm dacă textul e autentic ori nu. Presupunem că nu. Prea seamănă a rebus. Nu era doar vorba de hirotoniile din viitor ale anglicanilor, ci de cele de acum. Validitatea acestora nu depinde de o viitoare declarație oficială, care să consimtă la o „teză românească”. (Nu știam că și în astfel de materie pot fi teze românești, grecești, sârbești etc.!) Și chiar dacă ar „consimți” Biserica oficială anglicană, prin acest fapt „va veni dela sine” recunoașterea? Se vor valida prin aceasta, fără altă formă, viitoare hirotoniri? E cu neputință să afirmăm așa ceva Sf. Sinod. De aceea credem că textul de mai sus nu e autentic!

AVIZ

Aducem la cunoștința onoratului public, dornic a edifica, că am deschis în orașul Blaj Str. Regina Maria No. 4 (curtea Librăriei „Cartea Românească”) un

birou de arhitectură

Ne ocupăm cu toate lucrările de proiecțiuni și edificare de orice fel și stăm la dispoziția celor interesați cu îndrumările noastre tehnice, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Rugăm sprijinul On Public.

Cu stimă:

(1-3)

„ARCHITECTURA”

Întreprindere de proiecte și construcțiuni.

Curatorul parohiei române-unite din Șarmășel

Nr. 36—1936

Publicațiune de licitație

În ziua de 19 Aprilie 1936, ora 3 p. m., Curatorul Parohiei române-unite din Șarmășel, va ține licitație publică cu oferte închise, fără supra-oferte, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea din roșu a bisericii gr.-cat.

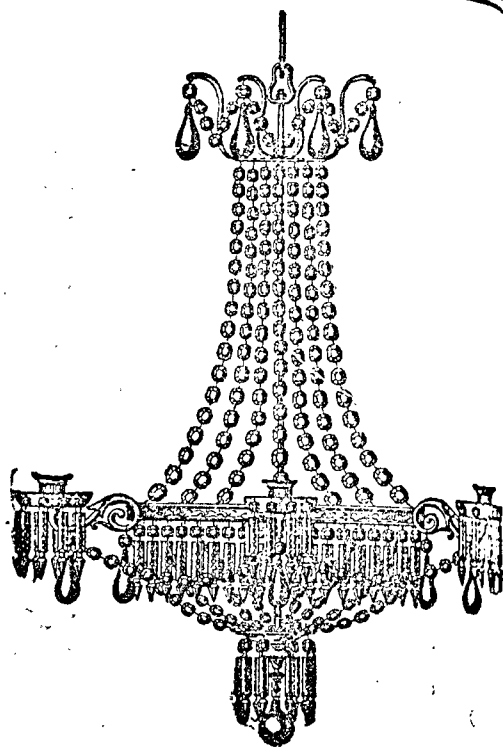
Garanția (cauțiunea) va fi de 60% din valoarea ofertei și se va depune deodată cu această în numerar, efecte de stat, ori scrisoare de garanță emisă de o bancă de prima bonitate. Licitația se va ține în localul școlii primare de stat.

Planurile, devizul, condițiunile speciale și Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

generale etc. se pot consulta în orice lucru la sediul Oficiului parohial din Șarmășel, la 25 Martie 1936.

Ilies Grigore
prim-curator

Gavril Hinte
paroh

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-eristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sat

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe, cruci de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate ori mărimile; Berete din Klott pt. preoți, Brăe, (eingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chiver aurite și argintate.

Mare depozit de Ornate și porțuri gata, în diferite culori, cu porțuri reduse. Icoane de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. Cereți catalogul detaliat și ilustrat. (2-10)

GHETE ȘI PANTOFI

„Dermata”

Cu prețurile originale găsiți numai la

Magazia de pielărie și încălțăminte

„MINERVA”

Plăța I. M. Clain Nr. 4